

ಪವನಕಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಪರ್ವತಗಳ ಕಠೋರ ಗೋಡೆಗಳ ಆಘಾತ ಏಟು ಸಹಿಸುತ್ತದೆ, ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಎಸೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ತಿದಿಯಿಂದ ಒತ್ತಲಾಗುತ್ತದೆ, ಪಂಖಾ, ಬಟ್ಟೆಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ, ವೃಕ್ಷಗಳ ರೆಂಬೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪವನಕಾಯದಲ್ಲಿ ಘೋರ ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತದೆ.

ವನಸ್ಪತಿಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ವನಸ್ಪತಿಯಲ್ಲಂತೂ ಒಂದರ ಘಾತದಲ್ಲಿ ಅನಂತಗಳ ಘಾತದ ದುಃಖವನ್ನಂತೂ ಕೇವಲಜ್ಞಾನಿಗಳೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವನಸ್ಪತಿಯ ದುಃಖವು ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ಸೀಳುವುದು, ಕೊಯ್ಯುವುದು, ಕೊರೆಯುವುದು, ಉಜ್ಜುವುದು, ಜಗಿಯುವುದು, ತುಪ್ಪ-ಎಣ್ಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಸುಡುವುದು, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ತಿವಿಯುವುದು, ಸೀಳುವುದು, ಕಟ್ಟುವುದು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸುವುದು, ಬಾಗಿಸುವುದು, ಮುರಿಯುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಘೋರ ದುಃಖವನ್ನು ವನಸ್ಪತಿ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಜೀವವು ಭೋಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಏಕೇಂದ್ರಿಯಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ, ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲ, ಆಲಿಸಲು ಕಿವಿಗಳಿಲ್ಲ, ಕೈಕಾಲು ಮೊದಲಾದ ಅಂಗ-ಉಪಾಂಗಗಳಿಲ್ಲ, ಯಾರೂ ರಕ್ಷಕರಿಲ್ಲ, ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಅನಂತಕಾಲದವರೆಗೆ ಘೋರ ದುಃಖಮಯ ಏಕೇಂದ್ರಿಯ ಪರ್ಯಾಯದೊಳಗಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅಭಿಕ್ಷಾದಿಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜೀವದ ಸಮಸ್ತ ಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಏಕೇಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಪರ್ಯಾಯ ಜ್ಞಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮನ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಭಾವ, ಶಕ್ತಿ, ಸುಖಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಜಡ ಅಚೇತನದ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಕಿಂಚಿತ್ ಮಾತ್ರ ಜ್ಞಾನದ ಸತ್ತಾ ಒಂದು ಸ್ಪರ್ಶನೇಂದ್ರಿಯದ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮಸ್ತ ಶಕ್ತಿರಹಿತ ಕೇವಲ ದುಃಖಮಯವಾದ ಏಕೇಂದ್ರಿಯ ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ-ಮರಣ-ವೇದನೆಯ ದುಃಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ದುಃಖವನ್ನು ಆ ಜೀವವೇ ತಿಳಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ವಿಕಲತ್ರಯ ಜೀವಗಳ ದುಃಖ : ಎಂದಾದರೊಮ್ಮೆ ಜೀವವು ತ್ರಸ ಪರ್ಯಾಯ ಪಡೆದರೆ ವಿಕಲ ಚತುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಘೋರ ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ಝಳಪಿಸುವ ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯದ ಪೀಡೆಯಿಂದ ತೀವ್ರ-ಕ್ಷುಧೆ-ತೃಷೆಮಯ ವೇದನೆಯ ಹೊಡೆತದಿಂದ ನಿರಂತರ ಆಹಾರವನ್ನೇ ಅರಸುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತದೆ, ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗಳು ತಮ್ಮ ಬಾಯನ್ನು ಅಗಲವಾಗಿ ತೆರೆದು ಆಹಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಚಂಚಲವಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ನೋಣ, ಜೇನುನೋಣ, ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗಿ ನಿರಂತರ ಆಹಾರ ಹುಡುಕುತ್ತ ಸಂಚರಿಸುತ್ತವೆ, ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ, ಜಲದಲ್ಲಿ-ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಉರುಳಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ, ಹವೆಯ-ವಸ್ತುಗಳ ಏಟಿನಿಂದ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ; ಪಶುಗಳ ಪುಚ್ಚದಿಂದ-ಗೊರಸುಗಳಿಂದ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ; ಮನುಷ್ಯರ ಉಗುರುಗಳಿಂದ, ಕೈ-ಕಾಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಜಜ್ಜಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ದಬ್ಬಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಮಲ-ಕಫಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಸಹೋಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ವಿಕಲತ್ರಯ ಜೀವಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ದಯೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಬ್ಬಿ-ಕಾಗೆಗಳು ಹಿಡಿದು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಹಲ್ಲಿ, ಜಿರಳೆ, ಸರ್ಪ ಮೊದಲಾದವು ಹುಡುಕಿ-ಹುಡುಕಿ ತಿಂದು ಹಾಕುತ್ತವೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಅತ್ಯಂತ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ವಜ್ರದಂತಿರುವ ಚುಂಚುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ನುಸಿ, ಕುಟ್ಟಿಹುಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ರಿಮಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಬೀಸುತ್ತಾರೆ, ಒರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ತುಂಡು-ತುಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹುರಿಯುತ್ತಾರೆ, ಕುದಿಸುತ್ತಾರೆ, ತರಕಾರಿ ಪಲ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಹುರಿಯುತ್ತಾರೆ, ಕುದಿಸುತ್ತಾರೆ, ತಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಯಾರೂ ದಯೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ, ಔಷಧಗಳಲ್ಲಿ, ಪುಷ್ಪ-ಪಲ್ಲವ-ವಲ್ಕಲಗಳಲ್ಲಿ; ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲದ ಎಲ್ಲ ಆಹಾರ, ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ವಿಕಲತ್ರಯ ಮತ್ತು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಜೀವಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ; ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ತಿಂದು ಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಜೀವ ಜಂತುಗಳು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ದಯೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ?

ವಿಕಲತ್ರಯ ಜೀವಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ವರ್ಷಾಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವು ಪಶುಗಳ ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ವನುಷ್ಕರ ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ಕುದುರೆಗಳ ಗೋರಸುಗಳಿಂದ, ರಥ, ಚಕ್ರಡಿಗಾಡಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ದಬ್ಬಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಕಾಲುಗಳು ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತವೆ, ತಲೆ ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಯಾರು ದಯೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಯಾರೂ ಅವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವುದು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಿಕಲತ್ರಯರೂಪ ತೀರ್ಯಾಂಚಗಳ ಮರಣವು ಅನೇಕ ದುಃಖ ಸಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಕಲತ್ರಯ ಜೀವಗಳು ಕ್ಷುಧೆ-ತೃಷೆಯಿಂದ, ಶೀತ-ಉಷ್ಣದ ವೇದನೆಯಿಂದ, ಮಳೆ, ಗಾಳಿ, ವಾಹನಗಳ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕಲ್ಲು, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಮಣ್ಣಿನ ರಾಶಿ, ಮಲ, ಮೂತ್ರ, ಬಿಸಿ ನೀರು, ಆಗ್ನಿ, ಮೊದಲಾದವು ಬೀಳುವುದರಿಂದ ದಬ್ಬಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ವಿಕಲತ್ರಯ ಜೀವಗಳ ಕಡೆಗೆ ಯಾರೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲ-ಕೆಲವರಂತೂ ಅವನ್ನು ಜೀವವೆಂದು ಮನ್ನಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ದಯೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ-ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ದೀವಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಆಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಉರುಳಿ ಸತ್ತು ಘೋರ ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತವೆ ; ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ, ಮತ್ತೆ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕಾಲದವರೆಗೆ ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಜಲಚರ ತೀರ್ಯಾಂಚಗಳ ದುಃಖ : ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಜಲಚರ ತೀರ್ಯಾಂಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಫಲವನ್ನು ಸಬಲವು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಧೀವರರ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುಳ್ಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಸ ಹೋಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಜೀವಂತವಿರುವಂಥವುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡು ಸ್ಥಲಚರ ತೀರ್ಯಾಂಚಗಳ ದುಃಖ : ಕಾಡಿನ ಜೀವಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಭಯಭೀತ, ಕ್ಷುಧೆ, ತೃಷೆ, ಶೀತ, ಉಷ್ಣ, ಮಳೆ, ಗಾಳಿ, ಕೆಸರು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಘೋರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಸಿವೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಆಹಾರವಲ್ಲಿಯೆಂದು ? ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಹಾರ ದೊರಕಿದರೆ ನೀರು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ, ತೀವ್ರತರವಾದ ತೃಷೆಯ ವೇದನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಭಿಲ್ಲ, ಬೇಟೆಗಾರರು ಹೋಗಿ ಕೊಂದು ತರುತ್ತಾರೆ; ಸಬಲವಿದ್ದರೆ ನಿರ್ಫಲಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಭಿಲ್ಲರು ಬೇಟೆಗಾರರು ಹೋಗಿ ಕೊಂದು ತರುತ್ತಾರೆ ; ಸಬಲವಿದ್ದರೆ ನಿರ್ಫಲಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಭಿಲ್ಲರು ಹೋಗಿ ಬಿಲಗಳೊಳಗಿಂದ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಬಲಿಷ್ಠ ತೀರ್ಯಾಂಚಗಳು ನಿರ್ಫಲಗಳನ್ನು ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ, ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಗಿಕೊಂಡವುಗಳನ್ನು ಮಹಾ ಮೋಸದಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೊಂದು ಹಾಕುತ್ತವೆ.

ಸಿಂಹ, ಹುಲಿ ಮೊದಲಾದವು ಕೂಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಭಯಭೀತವಿರುತ್ತವೆ, ಆಹಾರ ದೊರಕುವ ನಿಯಮವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಸಿವೆ-ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಯಾವಾಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ಆಹಾರವು ದೊರಕುತ್ತದೆ; ಒಮ್ಮೆ ಎರಡು ದಿವಸದಲ್ಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ; ಒಮ್ಮೆ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಘೋರ ವೇದನೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕ್ರೂರ ಮನುಷ್ಯರು ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಬಲೆಗಳ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊಡೆ-ಹೊಡೆದು ಮಾರುತ್ತಾರೆ, ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ; ಜೀವಿತದ ಕಾಲು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ; ನಾಲಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾರಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ; ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ; ಪುಟ್ಟ ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾರಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ; ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಭೇದಿಸುತ್ತಾರೆ; ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಸುಡುತ್ತಾರೆ; ಕುದಿಸುತ್ತಾರೆ; ಚರ್ಮ ಸುಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಆ ತೀರ್ಯಾಂಚ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಶರಣಿಲ್ಲ, ಯಾರೂ ರಕ್ಷಕರಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಉಪಾಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತೀರ್ಯಾಂಚಗಳಲ್ಲಿಯಂತೂ ತಾಯಿಯೂ ತನ್ನ ಮರಿಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ, ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವರು ?

ನಭಚರ ತೀರ್ಯಾಂಚಗಳ ದುಃಖ : ನಭಚರ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ನಿರಂತರ ದುಃಖಗಳ ಸಮಾಗಮವಿದೆ. ನಿರ್ಫಲ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಬಲ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಿಡಿದು ಕೊಂದು ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಗಿಡುಗ ಮೊದಲಾದವು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಂದು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಕೊಕ್ಕರೆ, ಗೂಬೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಂಥ ದುಷ್ಟ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹೋಗಿ ಕತ್ತು ಮುರಿದು ಕೊಂದು

ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಬೆಕ್ಕು, ನಾಯಿಗಳು ಕೂಡ ಮಹಾ ಮೋಸದಿಂದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಭಯಭೀತವಾಗಿ ವೃಕ್ಷಗಳ ಚಿಕ್ಕ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಮಲಗಲು, ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅವು ಗಾಳಿಯ, ಮಳೆಯ, ಶೀತದ, ಉಷ್ಣದ ವೇದನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ದುಷ್ಟ ಮನುಷ್ಯರು ಹಿಡಿದು ಪಂಖ ಕಿತ್ತು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಸೀಳುತ್ತಾರೆ, ಕಾಯ್ದು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿಯೇ ತಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ತಿರ್ಯಂಚಗಳಿಗೆ ಘೋರ ದುಃಖವೇ ಇದೆ, ಅದೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂಸೆಯ ಫಲವಿದೆ.

ಸಾಕಿದ ಸ್ವಲಚರ ತಿರ್ಯಂಚಗಳ ದುಃಖ : ಆನೆ, ಒಂಟೆ, ಕುದುರೆ, ಎತ್ತು, ಕತ್ತೆ, ಎಮ್ಮೆ ಇವುಗಳ ಪರಾಧೀನತೆಯ ದುಃಖವನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ? ಮೂಗು ಚುಚ್ಚಿದಾರ ಸೇರಿಸುವುದು, ಪರಾಧೀನವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಿರುವುದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ತಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ - ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ; ಚಳಿ-ಮಳೆ-ಬಿಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿರುವುದು, ಪರಾಧೀನವಾಗಿ ಏನು ಮಾಡುವವು? ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರ ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ಲೋಹದ ಸಲಾಕೆಯಿಂದ ಇರಿಯುತ್ತಾರೆ, ಚರ್ಮದ ಚಾಟಿಯಿಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಬೆತ್ತದ ಕೋಲಿನಿಂದ ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಬೆನ್ನು ಬತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಮಾಂಸವು ಕರಗಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಗುಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹೆಗಲು ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಮೂಗು ಬತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲಿ ಹುಳು ಬಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಲ್ಲು, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಧಾತುಗಳ ಕಠೋರ ಭಾರ ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಮೂಳೆಗಳು ಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಕಾಲು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ, ಬಹಳಷ್ಟು ರೋಗಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವುದಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಜರೆಯಿಂದ ಜರ್ಜರಿತವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಆದಾಗ್ಯೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಭಾರ ಹೊರಿಸಿ ಬಹು ದೂರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಸಿವೆ-ಬಾಯಾರಿಕೆ-ರೋಗ-ಬಿಸಿಲುಗಳ ವೇದನೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರ ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮರುದಿವಸ ಸಂಜೆಗೆ ಭಾರ ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಒಣಹುಲ್ಲು, ಕಣರಹಿತ ಹೊಟ್ಟು ಮೊದಲಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ನೀರಸ ಆಹಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೂಡ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ - ಪರಾಧೀನತೆಯ ದುಃಖವು ತಿರ್ಯಂಚ ಗತಿಯ ಸಮಾನ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ.

ನಿರಂತರ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಘೋರ ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಚಾಂಡಾಲರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿರುವುದು, ಕಟುಕರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿರುವುದು, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯ ಪುಣ್ಯವಂತರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ತಿರ್ಯಂಚಗಳು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದರ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪಕ್ಕೆಯೆಲುವಿನ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಘೋರ ಹಸಿವೆಯ ದುಃಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ದಾರಿ ನಡೆಯುವ, ಭಾರ ಹೊರುವ, ರೋಗಗಳ ಘೋರ ದುಃಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ತಿರ್ಯಂಚ ಎತ್ತು, ನಾಯಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಘೋರ ವೇದನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂಥ ರೋಗವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಮಾಂಸ-ಕರುಳುಗಳು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತವೆ ಅಂಥ ರೋಗದ ಘೋರತರವಾದ ವೇದನೆಯನ್ನು ಮೌನದಿಂದ ಭೋಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೆಲವಕ್ಕೆ ತಿನ್ನಲು ಹೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ದೊರಕದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಘೋರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಋತುವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸವುಬಂದ ನಂತರ ಬಹಳಷ್ಟು ಹುಲ್ಲು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪಾಪದ ಉದಯದಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ನೋಣ-ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ, ಎಲ್ಲಿ ಮೇಯಲು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ನೋಣ-ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಬಾಯಿ-ಮೂಗುಗಳಿಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಹುಲ್ಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಕುಳಿತು ಅಥವಾ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕೆಂದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೇನುಗಳ ಘೋರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಒಂಟಿ, ಎತ್ತು, ಕುದುರೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರದ ದುಃಖದಿಂದ, ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ, ರೋಗದಿಂದ ಯಾವಾಗ ಸೋತು ಹೋಗುತ್ತವೆ, ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಲುಗಳು ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ಹೊಡೆದರೂ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವನದಲ್ಲಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಯಜಮಾನನು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ; ಯಾರೂ ತರಣಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು, ಯಾರು ನೀರು ಕುಡಿಸುವರು, ಹುಲ್ಲು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುವುದು ? ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ, ಮಳೆಯಲ್ಲಿ, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ಹಸಿವೆ-ಬಾಯಾರಿಕೆಯ ಘೋರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ದುಷ್ಟ ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸೂಜಿಯಂಥ ಚುಂಚುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೀಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಅನೇಕ ಜೀವಗಳು ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಆಗ ನರಕದ ಸಮಾನದಿರುವ ಘೋರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತವೆ, ಅದೆಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತ ಆತ್ಮಂತ ಕಠಿಣತೆಯಿಂದ ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಇತರರ ಧನ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರ, ಫಲ ಕಪಟದಿಂದ ದಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ ಮಾಡುವುದರ, ಅಭಕ್ಷ್ಯ ಭಕ್ಷಣ ಮಾಡುವುದರ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುವುದರ, ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ದೇವದ್ರವ್ಯ ಭಕ್ಷಣ ಮಾಡುವುದರ ಫಲವನ್ನು ತೀರ್ಯಂಚಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇತರರಿಗೆ ಕಲಂಕ ತಗಲಿಸುವುದರ, ತನ್ನ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ, ಇತರರ ನಿಂದೆ ಮಾಡುವುದರ, ಇತರರ ದೋಷ ಹುಡುಕುವುದರ, ಇತರರ ಮಿಷ್ಟ ಭೋಜನದ ಲಾಲಸೆಯ, ಆತ್ಮಂತ ಮಾಯಾಚಾರ ಮಾಡುವುದರ ಫಲವನ್ನು ತೀರ್ಯಂಚಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಅನಂತ ಭವಗಳನ್ನು ತೀರ್ಯಂಚಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ, ಮಾಯಾಚಾರ ಮೊದಲಾದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರರಾಗದ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ತೀರ್ಯಂಚಗತಿಗೆ ಕಾರಣ-ನರಕಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ನವೀನ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅನಂತಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲವು ಮಿಥ್ಯಾಶ್ರದ್ಧೆ, ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನ, ಮಿಥ್ಯಾ ಆಚರಣೆಯ ಫಲಗಳಿವೆ.

ಮನುಷ್ಯ ಗತಿಯ ದುಃಖ : ಈ ಮನುಷ್ಯ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಂತೂ ತೀರ್ಯಂಚಗಳ ಸಮಾನ ಜ್ಞಾನರಹಿತರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗಂತೂ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಂತೆ ತಂದೆ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಇತರರ ಆಹಾರ ತಿಂದು, ಹಸಿವೆ-ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತ, ಇತರರಿಂದ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ - ಇತರರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೇ ತೀರ್ಯಂಚಗಳ ಸಮಾನ ಭಾರ ಹೊರುತ್ತಾನೆ ; ಅರ್ಧ ಕೆ.ಜಿ. ಧಾನ್ಯದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಭಾರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ಭಾರ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಭಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹನ್ನೆರಡು ಹರದಾರಿಗಳವರೆಗೆ ಬರಿಗಾಲಿನಿಂದ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಧಾನ್ಯದ, ತುಪ್ಪದ, ಎಣ್ಣೆಯ, ಧಾತುವಿನ ಕಠೋರ ಭಾರ ಹೊರುತ್ತಾನೆ.

ಕೆಲವರು ಇಡೀ ದಿವಸ ನೀರಿನ ಭಾರ ಹೊರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ; ಕೆಲವರು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳು ಗಮನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ; ಗಮನದ ಸಮಾನವಾದ ದುಃಖವು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಇಪ್ಪತ್ತು-ಮೂವತ್ತು ಮೈಲು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ದಿನ ನಿತ್ಯವೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಕಲ್ಲು-ಮಣ್ಣುಗಳ ಭಾರವನ್ನು ನಿರಂತರ ಹೊರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇತರರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತ ಪರಾಧೀನತೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ವ್ಯತೀತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರು ಕಮ್ಮಾರರಾಗಿ ಲೋಹದ ವಸ್ತು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಳುತ್ತಾರೆ, ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ-ಕಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಆಹಾರ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಕೆಲವರು ಮಲಿನ ಬಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಬಟ್ಟೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಮುದ್ದೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಯುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ನೇಯುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ತೀರ್ಯಂಚಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಬೀಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಹುಲ್ಲಿನ ಭಾರ

ಹೊರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಭಾರ ಹೊರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಚರ್ಮದ ವಸ್ತು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಬೇಳೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಭಟ್ಟಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ಕ್ಷಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಆಜೀವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರು ದೈನ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿ ಮನೆ-ಮನೆ ಬೇಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಭಿಕ್ಷುಕರಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ರೋದಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಕರ್ಮದ ಅಧೀನರಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಮರೆತು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಯವ್ಯತೀತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಕಳವು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಸತ್ಯ ಆಡುತ್ತಾರೆ, ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಚಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ - ವಿಷಮವನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಬಾವಿ ತೋಡುತ್ತಾರೆ, ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನೌಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಅಲಂಕಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಆಭರಣಗಳ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮಲ-ಮೂತ್ರದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮಲ-ಮೂತ್ರದ ಭಾರ ಹೊರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಪಾತ್ರೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಜನ್ಯಪೂರ್ಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರು ಹಿಂಸೆಯ ಅನೇಕ ಆರಂಭ, ಹಿಂಸೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನಿ ಲೋಭಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಜಮಾ-ಖರ್ಚು ಬರೆಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಅನೇಕ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಇಟ್ಟಿಗೆ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಜೂಜು ಆಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಮದ್ಯ ಕುಡಿಯುವ-ಕುಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ದೊರೆಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲವರು ನೀಚರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಗಾನ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಆಜೀವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ವಾದ್ಯ ನುಡಿಸುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲವರು ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ಮದ ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯತೀತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪಗಳ ಅಧೀನರಾಗಿ ಅನೇಕ ಮನುಷ್ಯರು ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರ ಫಲಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೇ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಕೆಲವರು ಧಾನ್ಯ ಮಾರಿ ಆಜೀವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲವರು ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲ ತುಪ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಮಾರಿ ಆಜೀವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಬಟ್ಟೆಯ, ಕೆಲವರು ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿಯ, ಕೆಲವರು ಮುತ್ತು-ರತ್ನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಆಜೀವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ತಾಮ್ರ-ಹಿತ್ತಾಳೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಧಾತುಗಳ, ಕೆಲವರು ಲೋಹದ, ಕೆಲವರು ಕಲ್ಲು-ಇಟ್ಟಿಗೆಯ, ಕೆಲವರು ಮಿಠಾಯಿ-ಮೋದಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ, ಕೆಲವರು ಅನೇಕ ವ್ಯಂಜನಗಳ-ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕರ್ಮದ ಅಧೀನರಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಆಜೀವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರು ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಉದ್ಯಮಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಅಲಸಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಮನಸೋಕ್ತ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಇತರರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾಚಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾಗಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ದೀನ-ದರಿದ್ರರಾಗಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ನೀರಸ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಸಾಧಾರಣ ನೀರಸ ಭೋಜನದಿಂದ ಅರ್ಧ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಂದು ದಿನದ ಅಂತರದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟದಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಭೋಜನ ದೊರಕದಿರುವುದರಿಂದ ಹಸಿವೆ-ಚಾಯಾಕಿಯ ವೇದನೆಯಿಂದ ಮರಣವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪರಾಧೀನರಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ಘೋರ ವೇದನೆ ಸಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಹಿತ ಚಿಂತಕರ ವಿಯೋಗದಿಂದ ದುಃಖಿಯಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಇಡೀ ಜೀವನದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ರೋಗಜನಿತ ಘೋರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತ ತುಂಬ ದುಃಖಿಯಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಜ್ವರ-ದಮ್ಮು-ಕೆಮ್ಮು ಅತಿಸಾರದ ವೇದನೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ವಾತ, ಪಿತ್ತ, ಉದರ ವಿಕಾರ, ಜರೋದರ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಘೋರ ವೇದನೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಕರ್ಣಶೂಲ, ದಂತಶೂಲ, ನೇತ್ರಶೂಲ, ಮಸ್ತಕಶೂಲ, ಉದರಶೂಲದ ಘೋರ ವೇದನೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರು ಜನ್ಮದಿಂದ ಕುರುಡ, ಕಿವುಡ, ಮೂಗಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಕೈ-ಕಾಲು ಮೊದಲಾದ ಅಂಗಗಳಿಂದ ವಿಕಲರಾಗಿ ಆಯುಷ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಅದೆಷ್ಟೋ ಆಯು ಕಳೆದು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಂಧರಾಗಿ, ಕಿವುಡರಾಗಿ, ಕೈಯಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ಕಾಲಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಹುಚ್ಚರಾಗಿ, ಪರಾಧೀನರಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ಘೋರ ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗಂತೂ ರಂಧಿರವಿಕಾರದಿಂದ ಕುಷ್ಟ, ಹುರುಕು, ಕಾಲಿಗೆ ಗಜಕರ್ಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಬೆರಳುಗಳು ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಕೈಗಳು ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಮೂಗು, ಕಾಲು ಮೊದಲಾದವು ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ಮೋದಯದ ಗತಿಯು ಗಹನವಿದೆ. ಕೆಲವರು ಅಂತರಾಯದ ಉದಯದಿಂದ ನಿರ್ದನರಾಗಿ ಅನೇಕ ದುಃಖ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ; ಒಮ್ಮೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತದೆ ಒಮ್ಮೆ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ, ಒಮ್ಮೆ ನೀರಸ ಭೋಜನವು ಹಳಸಿ ಹೋದದ್ದು-ಕೆಟ್ಟು ಹೋದದ್ದು ತುಂಬಕಷ್ಟದಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ; ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ತಿರಸ್ಕಾರ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಜೀರ್ಣವಾದ ಮನೆ ಆದರ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಅಚ್ಚಾದನೆಯು ಕೂಡ ಪೂರ್ಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಾವು, ಚೇಳು, ಇಲಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಿಲಗಳು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತವೆ; ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಗಂಧ ಮತ್ತು ಚಾಂಡಾಲ ಮೊದಲಾದ ದುಷ್ಟಮಿಗಳಮನೆಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದುಹಿಡಿ ಅನ್ನವೂ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಹಕಾರಿಣೀ, ಕಟೂಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತ, ಮಹಾಭಯಂಕರ, ಕ್ರೂರ, ಭಯಕಾರಿಣಿ ಮತ್ತು ಪಾಪೀ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಮಾಗಮ, ರೋಗೀ, ದರಿದ್ರೀ, ಕುರೂಪಿ, ಸದಾ ವಿಲಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂಥ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಾಗಮವು ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರ ಪಾಪದ ಉದಯದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಸನೀ ದುಷ್ಟ ಮಹಾಪಾಪೀ ಪುತ್ರನ ಜತೆ; ವೈರಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಹಾ ವೈರಿ ಕ್ರೂರ ದುಷ್ಟ ಸಹೋದರನ ಜತೆ; ಮಹಾದುಷ್ಟ ಅನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗೀ, ಪಾಪೀ, ದುರಾಚಾರೀ ಬಲಿಷ್ಠ, ನೆರೆ-ಹೊರೆಯವರ ಜತೆ; ದುಷ್ಟ ಅವಗುಣಗ್ರಾಹೀ, ಕೃಪಣ, ಕ್ರೋಧೀ, ಮೂರ್ಖ ಒಡೆಯನ ಕ್ಲೇಶಕಾರಕ ಸೇವೆಯು ಪಾಪದ ಉದಯದಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ದುಷ್ಟ ಕೃತಘ್ನ ಮನೆ ಮುರುಕ ಸೇವಕನು ದೊರಕುವುದು-ಇವೆಲ್ಲವು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಪದ ಉದಯದಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಧರ್ಮ ರಹಿತ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗದ ಕ್ರೂರ ದೊರೆಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದು; ದುಷ್ಟಮಂತ್ರಿ, ಪ್ರಧಾನಿ, ಕೋತವಾಲರ ಜತೆ ದೊರಕುವುದು; ಕಲಂಕ ತಗಲುವುದು, ಅಪಯಶವಾಗುವುದು, ಧನವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು - ಇವೆಲ್ಲವು ಪಂಚಮ ಕಾಲದ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧದಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ದುಷ್ಕಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮನುಷ್ಯರು ಉತ್ಪನ್ನರಾಗುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವ್ರತ-ಸಂಯಮಗಳಿಂದ ರಹಿತರಾದ ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರೇ ಭೃತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಂಚಮ ಕಾಲದ ಮನುಷ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೋ ಮಿಥ್ಯಾಧರ್ಮಿಗಳು ಕುದಾನ, ಕುತಪ, ಮಂದಕಷಾಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ರಾಜ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಧನ, ಭೋಗ, ಸಂಪತ್ತು, ನಿರೋಗತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅಲ್ಪವಾದ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ, ಪಾಪದ ಉಪಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುವಂಥ ಅನ್ಯಾಯ-ಅಭಕ್ತಿಗಳ ಮಿಥ್ಯಾಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಭ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

